LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
TIO/PAO

Asiantuntijalausunto

25.1.2023

VN/1102/2023
VN/1102/2023-LVM-2

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Valiokunnan 19.1.2023 lähettämä pyyntö kirjallisesta asiantuntijalausunnosta

Liikenne- ja viestintäministeriön asiantuntijalausunto talousvaliokunnalle; U 92/2022 vp (lyhytaikainen majoitustoiminta)

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen lausunto otsikkoasiassa. Ministeriö esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavan.

Liikenne- ja viestintäministeriötä on kuultu U-kirjelmän valmistelussa. Ministeriö on tarkastellut asiaa lähinnä datatalouden näkökulmasta. Ministeriöllä ei ole huomauttamista kirjelmään: ministeriön näkemykset on otettu kirjelmän valmistelussa huomioon ja datataloutta koskevat kannat perustuvat aikaisempien E-selvitysten ja U-kirjelmien kantoihin (muun muassa E 24/2020 vp, U 1/2021 vp, E 48/2021 vp ja U 29/2022 vp).

Ministeriö tuo esille seuraavia valtioneuvoston kantaa taustoittavia näkökulmia, joita se on kirjelmän valmistelun aikana tuonut esille.

Datan hyödyntämisen sääntelystä

Ehdotuksen perusteluissa todetaan, että viranomaisten lukuisat ja toisistaan poikkeavat tietopyynnöt aiheuttavat merkittävän rasitteen erityisesti alustoille, jotka toimivat valtioiden rajojen yli. Viranomaisilla on myös vaikeuksia saada luotettavaa tietoa tehokkaasti, mikä puolestaan haittaa niiden pyrkimyksiä kehittää asianmukaisia ja oikeasuhteisia toimia lyhytaikaisen vuokramajoituksen kasvuun reagoimiseksi. Tietojen jakamiseen liittyvät vaikeudet johtuvat muun muassa siitä, että viranomaisten hallinnoimat rekisteröintijärjestelmät ovat tehottomia ja poikkeavat toisistaan, ei ole toimivia ja täytäntöönpanokelpoisia oikeudellisia kehyksiä, standardeja eikä välineitä datan jakamiseksi alustojen ja viranomaisten kesken. Asetusehdotuksen johdanto-osan 27 perustelukappaleen mukaan toimintatiedot voitaisiin asettaa saataville alakohtaisten data-avaruuksien kautta, kun sellaiset on perustettu.

Tämä asetusehdotuksen tausta huomioon ottaen liikenne- ja viestintäministeriö pitää hyvänä, että datatalouteen liittyviä näkökulmia tuodaan esille valtioneuvoston kannassa.

Ensinnäkin vaikka asetusehdotuksen 2 artiklan mukaan asetusta sovelletaan lyhytaikaista vuokramajoitusta välittävien verkkoalustojen tarjoajiin, moni ehdotettu artikla näyttää koskevan majoittajia ja viranomaisia. Jatkovalmistelussa tulee kiinnittää huomiota siihen, että asetuksen sisältö vastaa (myös) sen taustalla oleviin datataloutta koskeviin tavoitteisiin.

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Liikenne- ja viestintäministeriö				
PL 31 00023 Valtioneuvosto	Eteläesplanadi 4 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001		kirjaamo.lvm@gov.fi lvm.fi

Toiseksi siltä osin kuin datan käsittelystä ehdotetaan säädettäväksi, ehdotettujen säännösten on tarkoituksenmukaista olla datatalouden sääntelyssä tavoiteltujen periaatteiden mukaisia. Tähän liittyy muun muassa mahdollisuus hyödyntää mahdollisia olemassa olevia rekistereitä uusien perustamisen asemesta, datan käsittely hajautetun mallin mukaisesti turhaa hallinnollista taakkaa välttäen (millaisia tehokkuushyötyjä saavutetaan jäsenvaltiokohtaisilla keskitetyillä yhteyspisteillä, miten yhteyspisteellä saadaan lisäarvoa suhteessa tiedon hakemiseen tai syöttämiseen standardoitujen luku- ja kirjoitusrajapintojen kautta, tuleeko julkisen sektorin vastata yhteyksien rakentamisesta) sekä tietoturvasta ja -suojasta huolehtiminen.

Asetusehdotuksen liityntä EU:n digipalvelusäädökseen

Asetusehdotuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaiset verkkoalustan velvollisuudet liittyvät marraskuussa 2022 voimaan tulleeseen digipalvelusäädökseen (EU) 2022/2065 velvoitteiden sisällön ja valvonnan osalta. Digipalvelusäädöksen soveltaminen alkaa pääosin 17.2.2024 ja sen kansallista toimeenpanoa valmistellaan parhaillaan.

Asetusehdotuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaiset verkkoalustan velvollisuudet liittyvät verkkorajapinnan suunnitteluun ja organisointiin sekä verkkoalustan tekemiin satunnaistarkastuksiin. Kyseiset velvollisuudet ovat saman tyyppisiä kuin digipalvelusäädöksen 31 artiklassa, mutta ne ovat yksityiskohtaisempia.

Ehdotuksen 7 artiklan 1 kohdan velvollisuuksien valvonnan osalta asetusehdotus viittaa EU:n digipalvelusäädöksen valvontajärjestelmään. Asetusehdotuksen tarkoituksena on, että erittäin suurten verkkoalustojen osalta velvollisuuksien noudattamista valvoo Euroopan komissio ja näitä pienempien verkkoalustojen osalta verkkoalustan sijoittautumismaan digipalvelusäädöksen mukainen kansallinen koordinaattoriviranomainen valvoisi asetusehdotuksen 7 artiklan 1 kohdan velvollisuuksia (asetusehdotuksen 30. johdantolause). Kansallisten valvovien (koordinaattori)viranomaisten ja komission tutkintatoimivaltuuksien, seuraamusmaksujen sekä kansallisten viranomaisten ja komission keskinäisen yhteistyön osalta sovellettaisiin digipalvelusäädöksen IV luvun (49 – 88 artiklat) säännöksiä.

Digipalvelusäädöksen mukaista kansallista koordinaattoriviranomaista ei ole vielä nimetty Suomessa, mutta liikenne- ja viestintäministeriö valmistee asiaa koskevaa hallituksen esitystä.

Lainsäädäntöneuvos Tuomas Kaivola